

01 **Filosofie en ontvankelijkheid. Of: is de westerse filosofie ongeneeslijk activistisch?**

Inleider: Prof. dr. Koo van der Wal (Rotterdam)

De technologie is gezichtsbepalend voor de moderne samenleving, zij wordt dan ook als de technologische aangeduid. De ingenieur en de manager zijn de moderne rolmodellen. Technologie betekent het streven om de werkelijkheid gericht naar onze hand te zetten.

Hoe heeft de technologie in de moderne tijd deze overheersende positie kunnen krijgen? Een ideeënhistorisch onderzoek brengt aan het licht dat de westerse cultuur al steeds een activistische inslag gehad heeft, die zich ook in de hoofdstroom van de westerse filosofie sinds de Grieken spiegelt. De moderniteit is slechts een mutatiesprong in dit opzicht. Bijvoorbeeld zette zich al in de late middeleeuwen een operationeel kennisbegrip door dat maakbaarheid als voorwaarde van kenbaarheid beschouwt (Zie bijv. Kant: “Want slechts datgene wat wij zelf kunnen maken, begrijpen we echt.”) Dat leidde tot een sterke versmalling en homogenisering van het ervaringsbegrip, waarbij alles wat niet gericht produceerbaar is, zoals vriendschap, vertrouwen, liefde etc., als louter subjectieve fenomenen naar de marge geschoven werd. Ik heb dat eerder als de halvering van het wereldbeeld aangemerkt.

De filosofie lijkt dus in deze ontwikkeling een belangrijke rol gespeeld te hebben. Maar filosofie heeft ook altijd de functie gehad vergeten dimensies van het bestaan weer aan het licht te brengen en in die zin “de verschijnselen te redden” en zichzelf te corrigeren. De voordracht wil daaraan een bijdrage leveren door op de ontvankelijkheidskant van het bestaan en een reeks daarmee verbonden fenomenen in te zoomen.

Literatuur:

Koo van der Wal, ‘Geen maken aan. Reflecties op de technologische samenleving vanuit de ethiek’, in: id., *De omkering van de wereld*, Ambo, Baarn 1996, 101-119.

Koo van der Wal, ‘De halvering van het wereldbeeld. Of: het andere gezicht van de moderniteit’, in: id. *Recht met reden. Verzamelde opstellen* (red. en voorwoord van René Foqué), Kluwer, Deventer 2003, 387-402.

Personalia: Koo van der Wal (1934) is emeritus hoogleraar wijsbegeerte aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Aandachtsgebieden: ethiek, rechts- en politieke filosofie, cultuurfilosofie, natuur-/milieufilosofie, geschiedenis van de wijsbegeerte. Laatste publicatie in boekvorm: *Nieuwe vensters op de werkelijkheid. Contouren van een natuurfilosofie in ontwikkeling*, Klement, Zoetermeer 2012.

Aantal avonden	2
Plaats	Fontys Sporthogeschool, Theo Koomenlaan 3, 5644 HZ Eindhoven
Tijd	19.30- 21.30 uur
Datum	3 en 10 november 2015
Kosten	€15,00

Aanmelding voor de eerste avond is zeer gewenst!